

Projekt i opracowanie graficzne
Darek Kondefer

Redakcja
Katarzyna Bartuzi

© Copyright by Kancelaria Sejmu
Wydawnictwo Sejmowe Wydanie
pierwsze, Warszawa 2014

© Copyright by Kazimierz Rzążewski, Wojciech Słomczyński i Karol Życzkowski 2014
Ilustracje © copyright Marek Wójcikiewicz 2014

i Każdy głos się liczy !

Wędrownka przez krainę wyborów

Kazimierz Rzążewski • Wojciech Słomczyński • Karol Życzkowski

Ilustrował Marek Wójcikiewicz

Wydawnictwo Sejmowe
Warszawa 2014

Indeks osób

A

Abdullah (król Arabii Saudyjskiej) 200
Acerbo Giacomo 365
Adams John Quincy 95, 138
Adenauer Konrad 209, 305
Agagianian Grégoire-Pierre 57
Agasias s. Arksimacha 20
Agassi André 357
Ahmadineżad Mahmud 383
Albert (książę brytyjski) 66
Alechin Aleksander 357
Alessandri Jorge 84
Alfons X Kastylijski 50
Alkibiades s. Kleiniasa 19
Allen Woody 122
Allende Salvador 84
Amaral Diogo Freitas do 86
Ambroży, św. 30
Anderson John 96
Andræ Carl 182-183
Anna Jagiellonka 50
Antoni (Aleksiej Chrapowicki) 42
Antoniszczak Jan 128
Arain Abdul 66
Aronian Lewron 355
Arrow Kenneth 59, 225, 235-239, 242, 319
Arseniusz (Awksientij Stadnicki) 42
Arystofanes 16
Arystoteles 13, 16, 23
Arystydes zw. Sprawiedliwym 19-21
August II Mocny 50
August III Sas 50, 77
Augustyn, św. 30
Awa Mina Rafael 43
Awdiejewa Julianna 336
Azarenka Wiktoria 353

B

Bader Johanan (Jan) 141
Bajuł Oksana 326-327

Baker David 39
Balinski Michel 190, 223, 232
Ban Ki-moon 247
Banaś Jan 41
Banzhaf John III 266-267, 273
Bartoszcze Roman 106
Bartoszewicz Julian 297
Bauer Rafał 293
Baum William 58
Bayes Thomas 257, 351, 356
Bażanow Borys 126
Bellini Giovanni 35
Bembo Giovanni 35
Benedykt z Nursji, św. 52
Benelli Giovanni 59, 61
Benford Frank 383
Berg Jackie 39
Berlusconi Silvio 212, 365, 372
Berners-Lee Tim 371
Białobrzaska Danuta 39
Białobrzewska Maria 39
Bieliński Stanisław 79
Bierieżnaja Jelena 327-328
Bierut Bolesław 103
Bird Harry 96
Bishnoi Kuldeep 151
Bizardiere Michel David de La 297
Blair Tony 152
Blanik Leszek 324
Blechacz Rafał 335
Blessed Brian 66
Bniński Adolf 101-102
Bobek Nicole 319, 327
Bojańczyk Mikołaj 344
Bonaly Surya 319, 327
Bonaparte Ludwik Napoleon (Napoleon III) 82, 88
Bonaparte Napoleon (Napoleon I) 73
Boniek Zbigniew 253
Borda Jean Charles de 73-75, 230-231, 233, 235, 363
Borowski Marek 109
Brams Steven 112

Brown Gordon 152
Bujnicki Janusz 344
Buras Andrzej 344
Burbon-Conti Franciszek Ludwik 50, 297
Burnheim John 44
Burr Aaron 24, 135
Bush George H. W. (senior) 96, 104, 370
Bush George W. 91, 93-94, 370
Butkevičius Algirdas 181
Buzek Jerzy 196

C

Cadman Chuck 157
Cadoré Bruno 65
Caetano Marcelo 86
Calhoun John 95
Cameron David 167-168
Canals Maria 338
Capablanca José 357
Capello Fabio 41
Carlsen Magnus 355
Carlson JoAnn 39
Carter Amy 369
Carter Jimmy 96, 99, 369
Castro Fidel 307
Chen Lu 326-327
Chirac Jacques 87-89
Choińska-Mika Joanna 77
Chopin Fryderyk 335
Chrystian (książę legnicki) 297
Churchill Winston 158, 366
Ciampi Carlo 120
Cichocki Marek Aleksander 310, 316
Ciesielski Krzysztof 194
Cimoszewicz Włodzimierz 106-107
Ciszewski Jan 41
Clark Andrew Inglis 182-183
Clay Henry 95
Clerk Fernand 173
Clinton Bill 96-97, 370
Clinton Hillary Rodham 90, 97
Coggins Jay 35
Coleman James 274

D

Colomer Josep-Maria 142
Comăneci Nadia 322
Condorcet de, markiz (Jean Antoine Nicolas de Caritat) 35, 42, 71, 74, 114, 230-231, 235, 240, 274
Constable John 160
Courtenay Jan Baudouin de 101
Crawford William 95
Cueva Bartolomé de la 55
Currie Austin 113-114
Cycero Kwintus Tulliusz 86
Cyceron (Marek Tulliusz Cycero) 26, 28
Czang Kaj-szek 130
Czarniecki Stefan 298
Czerna-Stefańska Halina 335
Czesław bł. (Odrowąż) 62

Dakowski Mirosław 155
Daley Richard 98
Dandolo Marino 40
Daoud Ignace Moussa 58
Dardis Shawn 39
Darrow Clarence 81
Daszyński Ignacy 101
Davis John Roger junior 104
Dean Christopher 237, 325
Dee Hull Jane 39
Dekster Afraniusz 241
Demeny Paul 120
Demostenes 15
Dietl Tomasz 343
Djoković Novak 353
Dodgson Charles Lutwidge (Lewis Carroll) 231
Dole Charles Fletcher 175
Dominik św. (Guzmán) 62
Dow Sterling 16
Dowdall Desmond 74
Down John Langdon 265
Droop Henry 136, 165
Dudek Antoni 193
Duff Andrew 214, 216
Duggan John 242

Dummett Michael 240, 242
Dunlap Michelle 39
Duverger Maurice 165, 170
Dziembowski Andrzej 344
Dziembowski Stefan 344

E

Edwards John 94
Efiartes 15
Elo Arpad 355-356
Emerson John 329-330
Estouteville Guillaume d' 54

F

Farquharson Robin 240, 242
Farrington James 39
Federer Roger 353
Ferrari Vanessa 324
Fields John Charles 349
Filip (książę Edynburga) 66
Finnbogadóttir Vigdís 82
Fischer Robert 357
Flis Jarosław 257, 375
Fonda Henry 49
Ford Gerald 369

G

Garstecki Piotr 344
Gaulle Charles de 119, 170, 295, 317
Gauss Karl Friedrich 309
Gaylord John 39
Gedewaniszwili Elene 329
Geniušas Lukas 336
Gerry Elbridge 160-162
Gertych Zbigniew 128
Gibbard Allan 242
Gierek Edward 129-130
Glickman Mark 356-357
Gomułka Władysław 127, 130
Gorbaczow Michaił 104
Gore Al 91, 93-94, 370
Gowin Jarosław 120
Górski Kazimierz 354
Grillo Beppe 365

Grimmett Geoffrey 214
Griszczuk Oksana 237
Gronkiewicz-Waltz Hanna 229, 257
Grzybowski Konstanty 52
Gustowska Izabella 339

H

Hagenbach-Bischoff Eduard 135
Haman Jacek 133, 245
Hamilton Alexander 135
Hanel Rudolf 382
Harasiewicz Adam 335
Hare Thomas 135, 139, 182-183
Havel Václav 111
Hayek Friedrich August von 44
Hayes Rutherford 98
Hennig Benjamin 177, 211
Herbert Edward 66
Herfindahl Orris 291
Herrera Helenio 41
Hilary z Arles, św. 51
Hill Joseph 138
Hill Rowland 182
Hill Thomas Wright 182
Hindenburg Paul von 84-85
Hirschman Albert 291
Hitler Adolf 85
Hodge Jonathan K. 245
Hodgson Shirley 265
Hollande François 371-373
Homer 25, 30
Hondt Victor d' 139
Horodecki Ryszard 343
Humeniuk Wasyl 385
Huntington Edward 138
Hurard Marius 173
Hus Jan 67
Huzar Lubomyr 58

I

Innauer Toni 321
Ives Bob 38

J

Jacek św. (Odrowąż) 62
Jackson Andrew 95
Jagielski Mariusz 376
Jan II Kazimierz 297
Jan III Sobieski 297
Janowicz Jerzy 353
Janowska-Augustyn Joanna 339
Janukowycz Wiktor 50, 366
Jaruzelski Wojciech 103-105, 251, 254
Jaskiernia Jerzy 220
Jastrząb Mariusz 104
Jefferson Thomas 24, 135, 137
Jerzy z Podiebradów 304
Jerzy z Trapezuntu 32
Jeżewska Kazimiera 25
Johnson Boris 114
Johnson Gary 96
Johnson Lyndon 98
Johnson Richard 94
Jospin Lionel 87-89
Juszczenko Wiktor 50

K

Kaczorowski Ryszard 103
Kaczyński Jarosław 109, 199, 370
Kaczyński Lech 83, 107, 109, 199, 311
Kalinowski Jarosław 107, 109
Kalliksenes 20
Kamiński Marek Mikołaj 354
Karol I Andegaweński (król Sycylii) 56
Karol IV Luksemburski 72
Karol V Lotaryński 298
Karzaj Hamid 186
Kasparow Garri 355, 357
Katarzyna II (cesarzowa Rosji) 78
Kazakow Rustam 330
Kazimierz Wielki 67
Kennedy John Fitzgerald 91, 96, 98, 368
Kerrigan Nancy 326-327
Kerry John 94
Kimbar Józef 78
Kimon 19, 21

King Angus 156
Kirow Siergiej 126
Kirsch Werner 310
Kiszczałek Czesław 104
Klaus Václav 111
Klima Richard E. 245
Klimek Peter 382-382
Knight Amédée 173
Kohl Helmut 177, 367
Kołodziej Agata 334
Komorowski Bronisław 109, 257
Konacki Maciej 344
Kopernik Mikołaj 64
Korolec Marcin 48
Korwin-Mikke Janusz 107, 109-110, 195
Kowal Paweł 220
Kowalski Władysław 103
Kozak Wojciech 220
Kozakiewicz Mikołaj 104
Kropiwnicki Jerzy 257
Kruk Wojciech 293
Krzaklewski Marian 107
Ksenofont 18
Kubot Łukasz 353
Kukiz Paweł 153
Kuroń Jacek 107
Kwan Michelle 327
Kwaśniewski Aleksander 106-107, 368, 370
Kwiatkowski Eugeniusz 127
Kyle Richard 39

L

Laakso Markku 125
Lagrosillière Joseph 173
Lamassoure Alain 212
Laplace Pierre Simon de 73
Laraki Rida 232
Laruelle Annick 314
Lasker Albert 265
Lasker Emanuel 357
Laslier Jean-François 214
Le Gougne Marie-Reine 328
Le Pen Jean-Marie 87-89

Leech Dennis 292
 Lelewel Joachim 23
 Lenihan Brian (senior) 113-114
 Lenin Włodzimierz (Władimir Iljicz Uljanow) 126
 Leonard Kathleen 38
 Lepper Andrzej 107, 109-110
 Letki-Garner Natalia 344
 Lett-Simmons Barbara 94
 Letta Enrico 365
 Lewenstein Maciej 344
 Lieberman Joe 156-157
 Lijphart Arend 146
 Limbaugh Rush 90
 Livingstone Ken 114
 Llull Ramon 69-71, 74, 186, 230
 Locke John 42
 Longher Gerwazy 145
 Longinus Kasjusz 28
 Loredano Leonardo 35
 Lorenz Peter 249
 Lorenzetti Ambrogio 32
 Lorscheider Aloísio 57
 Lubański Włodzimierz 41
 Lubomirski Jerzy 75
 Ludwik XI (król Francji) 304
 Lumet Sidney 49

Ł

Łukaszenka Aleksander 381

M

Machin Roger 41
 Machover Moshé 314
 Majchrowski Jacek 163
 Major John 152
 Maksymilian II Habsburg 50
 Maksymilian III Habsburg 50
 Małajny Ryszard 376
 Małysz Adam 321
 Mansfield Michael 66
 Mao Tse-tung 130
 Marek Zygmunt 102
 Mariani Gina 39

Marini Piero 58
 Martínez Aroza José 189
 Martini Carlo Maria 60
 Marx Wilhelm 84
 Matejko Jan 77
 May Kenneth 226-229, 235-236
 Mazgaj Jerzy 293
 Mazowiecki Tadeusz 105-106
 McAleese Mary 82
 McCain John 91, 95, 371
 Mecherzyński Karol 67
 Megakles s. Hippokratesa 19-20
 Merkel Angela 177, 372-373
 Merz Georg 72
 Metropolis Nicholas 272
 Meyer Laurenz 361
 Michał Korybut Wiśniowiecki 298
 Michele Nicolao 34
 Mickiewicz Adam 48, 76-77
 Miedwiediew Dmitrij 108
 Mikołaj z Kuzy (Krebs) 69, 71-74
 Mikołajczyk Stanisław 126-127
 Mill John Stuart 182
 Miodowicz Konstanty 210, 219, 221
 Mitterrand François 170
 Moberg Axel 316
 Moczulski Leszek 106
 Mondale Walter 370
 Monnet Jean 209, 305
 Monteskiusz (Charles Louis de Secondat) 42
 Monti Mario 365, 372
 Moraczewski Jędrzej 23
 Morawski Kazimierz 101
 Mostowski Andrzej 314
 Mościcki Ignacy 102
 Mouttet Louis 173
 Murkowski Lisa Ann 97
 Murray Andy 353
 Muster Thomas 357
 Mutch Eric 385

N

Nader Ralph 95-96, 267

Napieralski Grzegorz 109
 Napolitano Giorgio 120
 Narutowicz Gabriel 101-102
 Neumann John von 272
 Niemcewicz Julian Ursyn 75, 77
 Niewiadomski Eligiusz 101
 Nixon Richard 96, 98, 153, 368-369
 Nobel Alfred 225
 Nohlen Dieter 202
 Norblin Jan Piotr 78
 Norris Chuck 97
 Nowaczyk Grzegorz 257
 Nowotny Marcin 344

O

Obama Barack 90-91, 93, 95-96, 99, 370-371
 Obremski Jarosław 169
 Ofer Abraham 141
 Olechowski Andrzej 107, 109
 Olko-Bajer Justyna 344
 Olszewski Jan 107, 194
 Onatas z Eginy 25
 Oplustil Krzysztof 289
 Orgelbrand Samuel 33
 Ortega y Gasset José 117
 Orzelski Świętosław 75
 Ostrowski Stanisław 102
 Oślizło Stanisław 41
 Ośniecka-Tamecka Ewa 310
 Otton I Wielki 72
 Ouellet Marc 60

P

Palikot Janusz 184, 194, 200, 366
 Palomares Bautista Antonio 144, 189
 Papadimos Lucas 372
 Papandreu Jorgos 372
 papieże
 – Aleksander III (Rolando ze Sienny) 50, 52-53, 56
 – Aleksander VI (Rodrigo Borgia) 54
 – Anaklet II (antypapież, Pietro Pierleoni) 52
 – Benedykt XV (Giacomo della Chiesa) 59

– Benedykt XVI (Joseph Ratzinger) 58, 60-61
 – Celestyn IV (Goffredo da Castiglione) 56
 – Celestyn V (Piotr z Morrone), św. 57
 – Eugeniusz IV (Gabriele Condulmaro) 51, 71
 – Fabian, św. 51
 – Franciszek (Jorge Mario Bergoglio) 58, 60-61
 – Grzegorz III (z Syrii), św. 58
 – Grzegorz X (Teobaldo Visconti) 47, 54, 56
 – Grzegorz XV (Alessandro Ludovisi) 56
 – Grzegorz XVI (Bartolomeo Cappellari) 57
 – Honoriusz III (Cencio) 62
 – Innocenty II (Georgio Papareschi) 52
 – Innocenty XI (Benedetto Odescalchi) 55
 – Jan Paweł I (Albino Luciani) 61
 – Jan Paweł II (Karol Wojtyła) 55, 57-60
 – Jan XXII (Jacques Duèse) 55
 – Jan XXIII (Angelo Roncalli) 57, 61
 – Juliusz II (Giuliano della Rovere) 58
 – Leon I Wielki, św. 51
 – Leon X (Giovanni de' Medici) 57
 – Leon XI (Alessandro de' Medici) 58
 – Mikołaj II (Gerard z Burgundii) 51
 – Mikołaj V (Tommaso Parentucelli) 71
 – Paweł VI (Giovanni Montini) 57-58, 61
 – Pius II (Enea Silvio de' Piccolomini) 54, 71
 – Pius XI (Achille Ratti) 59
 – Pius XII (Eugenio Pacelli) 57
 – Symmachus, św. 52
 – Urban VI (Bartolomeo Prignano) 57
 – Wiktor IV (antypapież, Ottaviano Crescenzi) 50

Paradowski Jan 27
 Pareto Vilfredo 236
 Pasek Jan Chryzostom 298
 Paszkowski Jerzy 344
 Patena Marta 220
 Pawlak Waldemar 107, 109, 194
 Pelletier David 327
 Penn William 304-305
 Penrose Jonathan 265
 Penrose Lionel 264-269, 273, 299-303, 307, 309
 Penrose Oliver 265

Penrose Roger 265
Perali Feredico 35
Percin Louis 173
Perot Ross 96
Pertini Sandro 120
Perugino Pietro 59
Perykles 15, 21
Petrycy Sebastian 67-68
Piasecki Andrzej 193
Piech-Kalarus Joanna 338-339
Piechaczek Ludwik 48
Piffel Friedrich Gustav 59
Piłsudski Józef 101
Pinochet Augusto 84
Piotrowicz Ludwik 13
Piwowski Marek 396
Platon 19
Plaut (Tytus Plautus) 31
Pliniusz mł. (Gajusz Caecilius) 241
Plutarch 20, 23
Płatow Jewgienij 237
Pogorelić Ivo 335
Polanowski Aleksander 298
Polgár Judit 356
Poniński Adam 77
Potocki Szczęsny 77
Przemysł Ottokar II 50
Przystawa Jerzy 104, 153-155
Pukelsheim Friedrich 70, 190, 212, 214, 310
Putin Władimir 97, 108, 381, 383

R

Rackiewicz Władysław 102
Raczyński Edward 103
Radwańska Agnieszka 353
Radwańska Urszula 353
Radziwiłł Mikołaj zw. Sierotką 76
Rafael (biskup Kairu) 43
Rahmon Emomali 388
Ramírez González Victoriano 144, 189, 212, 214
Rangaswamy Hotte Paksha 110
Ravel Maurice 325
Reagan Ronald 96, 369-370

Renzi Matteo 364
Reytan Tadeusz 77-78
Rhoads George 39
Rice Dan 28
Richards Josie 39
Robinson Mary 113-114
Rokita Jan Maria 104, 307
Romney Mitt 90, 96, 99, 370
Roosevelt Franklin Delano 108
Rose Richard 214
Rousseau Jean-Jacques 42
Rowley Derek 151
Rowley Derek Joseph 151
Rudolf I Habsburg 50
Ryszard z Kornwalii 50
Rywin Lew 198
Rzewuski Seweryn 77

S

Saari Donald 229
Sabbat Kazimierz 103
Sainsbury David 66
Sainte-Laguë André 140
Salazar António 86
Sampras Pete 357
Sanders Bernie 156
Sankowski Piotr 344
Santorum Rick 90
Sarbiewski Mikołaj Kazimierz 297
Sarkozy Nicolas 371-372
Saryusz-Wolski Jacek 309
Satterthwaite Mark 242
Schröder Gerhard 177
Schwartz Thomas 242
Scola Angelo 60
Seaton Charles William 135
Senyszyn Joanna 219
Sessa (Sissa ben Dahir) 271
Severin Adrian 212
Shapley Lloyd 274
Shubik Martin 274
Sicharulidze Anton 327-328
Siciński Władysław 48

Sidney Philip 297
Siekierski Czesław 210, 220-221
Sienkiewicz Henryk 297
Sievers Jakob 78
Silva Aníbal Cavaco 86
Siri Giuseppe 59, 61
Skulicz Witold 338
Słuckaja Irina 329
Słupski Wawrzyniec 75
Smith Marc Kelly 334
Smith Warren D. 319
Smoktunowicz Agata 344
Smolarkiewicz Piotr 344
Soares Mário 86
Sobieski Jakub 297
Soćko Monika 356
Sokrates 16, 18-19, 44
Somercotes Robert 56
Sonik Bogusław 219, 221
Sosnowska Honorata 335
Sowiński Paweł 104
Sozański Tadeusz 284
Stalin Józef (Iosif Dżugaszwili) 126, 239
Stanisław August Poniatowski 77
Stanisław Leszczyński 28, 50
Stanisławski Zbigniew 331
Stankiewicz Andrzej 344
Stapleford Sally-Anne 328
Stassen Harold 110
Stausboll Anne 279
Stawowy Grzegorz 163
Stefan Batory 50
Steneladas 24
Stenger Jörn 314
Stigler Stephan 71
Stokłosa Henryk 156
Stone Peter 44
Strickland Gerald 183
Suchocka Hanna 194
Sułkowski Piotr 344
Suszko Roman 396
Szajnocha Karol 75

Szarapowa Maria 353
Szejna Andrzej 220
Szenuda III (Nazir Gajed) 43
Špidlík Tomáš 58
Szpilkin Siergiej 381
Szymański Konrad 309

Ś

Śleszyński Przemysław 377-378
Śmigły-Rydz Edward 102
Świderkówna Anna 52
Świętochowski Aleksander 49

T

Taagepera Rein 125, 146
Taft William Howard 121
Taft Lydia 121
Tawadros (Teodor) II (Wagih Sulejman) 43
Taylor Claire 22
Taylor Zachary 28
Temistokles 19-21
Teodozjusz Wielki 31
Thälmann Ernst 84-85
Thatcher Margaret 152, 166
Thun Róża 219
Thurmond Strom 96-97
Thurner Stefan 382
Tichon (Wasilij Biellawin) 42, 44
Tiepolo Giacomo 40
Tiepolo Lorenzo 34
Tilden Samuel 98
Tintoretto Domenico 35
Toman Jayne 59
Tomasz z Akwinu, św. 30
Tombiński Jan 8
Tomic Radomiro 84
Torvill Jayne 237, 325
Trajkow Christo 330, 332
Trocki Lew 126
Trzaskowski Rafał 214, 305, 309
Turmel John 110
Tusk Donald 83, 107, 109, 341, 368, 370
Tweed William 98
Tymiński Stanisław 105-106, 194

U
Udalski Andrzej 343
Ulam Michał 272
Ulam Stanisław 272
Usowa Maja 237

V
Varty Rosemary 38
Veil Hans-Juergen 330
Vithayathil Varkey 58

W
Wacław IV Luksemburski 67
Wahl Saul 297
Wakarecy Paweł 336
Wallace George 96
Wałęsa Lech 103, 105-107, 193, 195, 368, 370
Ware William 171
Warszycki Stanisław 298
Waszyngton Jerzy 82, 108, 137
Watzenrode Łukasz 64
Webster Daniel 137-138
Widgrén Mika 314
Wielowieyski Andrzej 104
Wieniawa-Długoszowski Bolesław 102
Wiktoria (królowa brytyjska) 66
Willebrands Johannes 58
Wilson Andrew 381
Winiarski Warren 232
Wiśniowiecki Jeremi 298

Władysław Jagiełło 67
Włosowicz Jacek 220
Wojciechowski Stanisław 101-102
Wojtaszek Radosław 355
Wright Carrie 39
Wrona Tadeusz 257
Wunder Ingolf 336
Wyszynski Andriej 129

Y
Yegorov Yuri 382
Young Hobart Peyton 223

Z
Zachariasen Martin 214
Zaleski August 102
Zaleski Marcin 62
Zamoyski Maurycy 101
Zanau Jan 64
Zasada Artur 221
Zeman Miloš 111
Zieliński Tadeusz 107
Zimerman Krystian 335
Ziobro Zbigniew 219-220
Zoll Andrzej 106
Zúñiga y Miranda Nicolás 110
Zygmunt II August 49
Zygmunt III Waza 50

Ż
Żulin Aleksander 237

Indeks geograficzny

Wyluszczone drukiem oznaczono strony ze szczegółowym nawiązaniem do hasła w indeksie

Adelaide 182
Afganistan 186
Alabama 91, **135**
Alaska 97
Albania **131**, 363
Alberta 159
Andelfingen 190
Andora 200
Anglia 29, 65, 164, 305
Appenzell Innerrhoden 122
Arabia Saudyjska 200
Aragonia 48, 65
Argentyna 83
Argowia (Aargau) 192
Arizona 39
Ateny **14-22**, 24, 26, 44-45, 82, 108, 226, 386, 395
Augsburg 72
Australia 24, 74, 122, 153, 168, **171-172**, 179, 182, 204, 206
Austria 120, 143, 205-206, 212, 215-216, 305, 310-312
Bangladesz 384
Baskonia 188, 190
Belgia 121-122, 139, 206, 212-213, 215-216, 275-277, 312
Berlin 112
Bhutan 120
Białoruś 381
Bielsk Podlaski 160
Boliwia 83
Bolonia 62, **65**
Brazylia 39, 205-206, 366
Brema 177
Bruksela 210, 222, 307, 309-311, 314, 317, 393
Bułgaria 180, 212, 215-216, 218, 305, 312, 315

Burgundia 65, 72
Bülach 190
Bydgoszcz 210, 222
Cambridge **66**, 168, 214-216
Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego 50, 72, 297, 305
Chile **84**, 115, 206-207, 233
Chiny 130, 178, 228, 299, 302
Chorwacja 143, 180, 216, **256**, 377
Connecticut 156
Cypr 215, 218, 305, 312
Czarnogóra **255**
Czechy 65, **111**, 115, 143, 212-213, 215-216, 304-305, 310, 312-313, 315, 377
Częstochowa 132, 146, 257
Dania 141, 182, 206, 215, 277, 305, 308, 312
Dystrykt Kolumbii (Waszyngton) 91-92, 94, 120
Edynburg 168
Egipt **43**
Elbląg 257
Estonia 125, 141, 143, 212, 215, 305, 308, 312, 381, **386**
Etiopia 48
Fidzi 153
Filipiny 108, 115
Finlandia 115, 118, 121, 139, 146, 215, 305, 312
Florencja 32
Floryda 92, **93**, 98
Francja 42, 65, 73, 82-83, **87-89**, 115, 119, 122, 153, **170-171**, 173, 204-206, 215, 226, 228, 233, 240, 275-277, 304-306, 308, 310, 312, 316-317, 371-373, 377, 383
Georgia 91
Ghana 83
Glasgow 168
Great Yarmouth **34**
Grecja 122, 206-207, 213, 215-216, 218, 277, 305, 308, 312, 365, 372-373, 377, 384
Hiszpania **188-190**, 205-206, 212, 215, 275-277, 304-309, 311-312, 377, 383-384
Holandia 146-147, 205, 215, 275-277, 305, 310, 312, 386

- Illinois 91, 98
 Indie 110, 113-114, 144, 151, 153, 168, 202, 204-206, 271, 299, 362-363, 386
 Indonezja 83
 Iowa 90
 Iran **383**
 Irlandia 24, 82-83, **112-115**, 136, 171, 179, **182-185**, 205-206, 215-216, 218, 229, 277, 305, 307, 312, 374, 387
 Irlandia Północna (Ulster) 121, 164, 167, 202, 205
 Islandia **82**, 115, **387**
 Izrael 132, 141, 147, 149, 205-206
 Japonia 120, **123**, 179-180, **186**, 204
 Joanina (Janina) 311
 Jordania 186-187
 Kalifornia 226, 232
 Kanada 24, 40, 45, 110, 157-159, 164, 168, 204-206, 376-377, 381
 Karolina Południowa 98
 Katalonia 188, 190
 Kolumbia 384
 Kolumbia Brytyjska 45, **158**, 159, 376
 Korea Południowa 83, 186
 Korynt 25
 Kraków **67-68**, 77, 147, **163**, 210, 219-222, 338-339
 Kurlandia 305
 Lesotho 180, 363
 Liban 143
 Liechtenstein 122, 205
 Litwa 180, **181**, 204, 215-216, 218, 305, 312, 381
 Lizbona 211-216, 311-313, 317, 387, 393
 Londyn **114**, 168, 333
 Luizjana 98
 Luksemburg 122, 139, 215, **275-277**, 312
 Łotwa 215-216, 218, 305, 312, 381
 Łódź 257
 Macedonia 146
 Maine 91, 156
 Makau 141
 Malta 136, 168, **182-184**, 205, 211-213, 215, 218, 305, 308, 312, 374
 Martynika **173**
 Massachusetts 96, 98, 121, 160-161
 Meksyk 83, 108, 110, 115, **180**
 Michigan 90
 Minneapolis 114
 Minnesota 94, 110
 Nadrenia Północna-Westfalia 112
 Nauru **73**, 122
 Nebraska 91
 Nicea 305-307, 310, 313, 317, 393
 Niemcy 50, 65, 82, 84-85, 118, 120, 139, 141, **148**, 153, **176-178**, 180, 189, 205, 207, 211-213, 215, 218-219, **223**, 229, **263**, 275-277, 296, 304-306, 308, 312-313, 317, 366-367, 372-373
 Norwegia 141
 Nowa Funlandia 40
 Nowa Zelandia 121, 143, **179**, 180, 205, 250, 302, **375**
 Nowy Jork 98, 122
 Nowy Sącz **128**
 Ohio 92
 Olimpia 25-26
 Olsztyn 210, 222
 Ontario 45, 159, 376
 Opole 151, 375
 Oregon 98
 Osnabrück **37**
 Oświęcim 160
 Oxford 66, 168
 Papua-Nowa Gwinea 153, **234**
 Paryż 65, **232**
 Polska, I Rzeczpospolita 23, 28, 40, 42, 48-50, 65, **75-79**, 82, **297-298**, 372
 Polska, zabory 26, 75, 153
 Polska, II Rzeczpospolita **101-103**
 Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) **103-105**, **126-130**, 254-255, 394
 Polska 29, 83, **104-109**, 115, 118-120, 124, **132-133**, 141, 143-144, 146-147, **153-155**, 156-157, **169**, 184, **193-201**, 205, 207, 210, 212-213, 215, **217-222**, 226, 247, 251-253, 255, 257, 268-269, 293, 302, 305-307, 312-313, 315, 333, 368, **370**, 375, **376-378**, 383-384, 387
 Portland 114
 Portugalia 65, **86**, 115, 146, 205, 212-213, 215-216, 305, 312, 377
 Praga **65**, 67
 Puerto Rico **187**
 Queensland 158
 Raguz (Dubrownik) **35-36**, 112
 Republika Południowej Afryki 146
 Rosja 42, 108, 207, 228, **381-383**
 Rumunia 83, 143, **145**, 215-216, 305, 312, 315, 377, 383
 Rzym 23, **26-31**, 32, 55, 82, 108, **241**
 Saara 112
 San Francisco 114
 San Marino 82, **247**, 365
 Serbia 255, 385
 Siena 32
 Singapur 122
 Słowacja 143, 215, 218, 305, 312
 Słowenia 143, 215, 305, 312
 Sparta **23-24**, 238, 334
 Stany Zjednoczone **24**, 26, 28, 39, 42, 48, 82-83, **90-100**, 104, 108, 115, 118, 120-122, 124, **135-138**, 153-154, 156-157, **160-161**, 164-165, **166**, 182, 202, 204-205, 207, 212, 226, 228, 240, **259**, 267, 290, 296, 333, 347, 363, **368-371**, 377, **379**, 384, 386
 Strasburg 218, 210
 Syrakuzy 20
 Szaфуza (Schaffhausen) 192
 Szczecin 221
 Szkocja 164, 167, 179
 Szlezwik-Holsztyn 112, **148**, 182, 305
 Szwajcaria 82, 122, 124, 139, **190-192**, 205, 207, 226, 255, 257, 305, 374, 377, 383
 Szwecja 40, 48, 139, 141, 143, 150, 205, 212, 215, 218, 305, 311-312, 314, 317
 Tadżykistan 388
 Tajwan **130**, 186
 Tasmania 182-183
 Teksas 91, 98
 Ticino **139**
 Toruń 391
 Turcja 147, 317, 377
 Tuvalu 169, 299
 Uganda 382-383
 Ukraina 50, **365-366**, 381, 384-385
 Unia Europejska (wcześniej EWG) 26, 48, 86, 120, **209-216**, 218, 221-223, 228, 247, 268, 270, 273-274, **275-277**, 284, 295-296, 303, **304-317**, 372, 383, 387, 393, 398
 Uxbridge 121
 Vanuatu 186
 Vermont 156
 Walia 164, 167, 179
 Warmia 54, **64**
 Warszawa 132-133, 146, 229, 253, 257, 297, 375
 Watykan 50, **51-61**, 112, 252
 Wenecja **32-35**, 40, 45, 56, 65, 67-68, 82, 135, 304-305
 Węgry 65, 82, 120, 158, 180, 207, 212-213, 215-216, 305, 312
 Wielka Brytania 24, 40, 48, 118-121, 124, 151-154, 156-159, **160**, 164, **166-168**, 171, 179, 182, 202, 204, 207, 215, 228, 250, 277, 305-306, 311-313, 316-317, 363, 366-367, 377, 385
 Wietnam 48, 130
 Wiktoria 38
 Wirginia 94, 108
 Wisconsin 92
 Włochy 29, 72, 82, 119-120, 122, 141, 179, 205, 212, 215, 218-219, 247, 275-277, 304-307, 312, 316-317, **363-365**, 372-373, 377
 Wrocław 169
 Wyoming 121
 Wyspy Owcze 214
 Zurych **190-192**, 212, 374, 392
 Związek Radziecki (ZSRR) 126, 129, 239

Indeks rzeczowy

A

absencja wyborcza 44, 122, 124, 384
alternatywa niezwiązana 236-238, 245, 327
alternatywny głos 113-114, 153, 168, 171-172,
179, 182-183, 204, 206-207
aprobujące głosowanie 24, 34, 36, 42, 55, 75,
112, 238, 245-246, 335

B

biernie prawo wyborcze 15, 57, 120-121
binominalny system 203, 206-207
biproporcjonalność 190-192, 214, 222
blokowe głosowanie 169, 186, 194, 203
Bordy system 72-74, 203, 233-234, 238, 240,
244-246, 326-327

C

centralne twierdzenie graniczne 309
checks and balances 99
cisza wyborcza 377
Condorceta cykl 56, 231-232, 242, 245
– przegrany 231, 233, 245,
– systemy 70-71, 89, 231-233, 236, 244-246,
327
– zwycięzca 231, 233, 241, 244-245, 332-333
crossing the floor 366
czynne prawo wyborcze 58, 120-122, 297

D

debaty telewizyjne 96, 368-371
degresywna proporcjonalność 212-214, 216,
302-303, 305, 307, 314
demarchia 44
division of the assembly 24, 28
dodatkowy głos 114
dwupartyjny system 165, 168-169
dwustopniowe wybory 26, 268, 296-297, 299-
300, 314
dyktator 226-227, 236, 238-239, 242-243, 245,
260, 262, 270, 273, 381
– słaby 236

„dziadek” 260, 262, 269-270, 275
dzielnik 135, 137-138, 141-142, 191, 214-215
– *a posteriori* 137
– *a priori* 137
– duński 141
– imperialny 141
– standardowy 134

E

efekt fraka 157
– kuli śnieżnej 28
– psuja 96
efektywna liczba kandydatów 88
– partii 124-125, 168, 194-196, 201
– współwłaścicieli 291
Elo system 355-356

F

finansowanie partii politycznych 367
fraka efekt 157
frekwencja wyborcza 99-100, 105-107, 122-124,
129, 170, 185, 187, 194-195, 197-200, 204,
255-257, 375, 379, 382-384
funkcja dobrobytu społecznego 72, 172, 230,
236, 244
– wyboru społecznego 226-227, 240, 244

G

gerrymandering 160-164, 204
głos biały 384
– decydujący (kluczowy) 264, 269-270,
272-273, 275-277, 284, 300
– drugi 176-177
– kategoriyczny 56
– nadmiarowy 183
– niepodzielny 302
– nieważny 93, 103-104, 131, 251, 377-378
– ośli 150-151
– przewodniczącego 40
– uprzywilejowany 289, 291
– zmarnowany 89, 172, 184, 186, 205
głosowanie indykacyjne 68
– jawne 18, 33, 75, 77-78, 94, 337
– strategiczne (taktyczne) 73, 87, 89, 205,

240-242, 244-245,
– – kompromis 89, 115
– – psotne 89, 115
– – zagrzebywanie 73, 89
– szczerze 240
– tajne 18-19, 26, 33, 37, 75, 77

I

internet 37, 49, 124, 361, 371, 386-389

J

jednomandatowe okręgi wyborcze (JOW) 104,
153-157, 159, 169, 178, 201, 204, 376, 382
jednomyślność (zob. też weto) 47-53, 55, 75,
78-79, 228, 236, 238, 252, 296-297

K

kadencyjność 62, 108
kandydaci dopisani 97
– wieczni 110
Kinderwahlrecht 120, 302
kleromancja 30-31
kleroterion 14-16
koalicja blokująca 264, 273, 275, 284-285, 306,
310-311, 315-316
– pusta 269
– wygrywająca (zwycięska) 264, 269-270,
274-277, 281-285
kolegium elektorskie 24, 26, 32-34, 40-41, 68,
72, 90-92, 94-96, 98-99, 115, 203, 212, 296
– kardynalskie 51-52, 55-56, 58-60
kombinatoryka 300
kompromis 3/5 258, 259
Kompromis Jagielloński 214, 308-313, 317
kompromis z Cambridge 214-216
konflikty międzypartyjne i wewnętrzne 152
konklawe 52, 54-55, 57-60, 65, 72, 112, 228, 252
koślawe wyniki 158, 167, 365
kryterium
– anonimowości 227-228, 236, 242, 244-245
– braku dyktatury 236, 242-245
– jednomyślności (mocne Pareto) 236
– monotoniczności 227-228
– neutralności 227-229, 242, 244-245

– niezależności od alternatyw niezwiązanych
236, 238, 244-245
– odporności na głosowanie strategiczne 240,
242, 244-245
– Pareto 236
– przegranego Condorceta 231, 245
– większości 233, 238, 245
– zwycięzcy Condorceta 231, 245
kuli śnieżnej efekt 28
kumulacyjne głosowanie 74, 203
kurialny system 26, 68, 296
kwota 142
– Droopa 136, 165, 183
– Hagenbacha-Bischoffa 135-136, 144, 207
– prosta (standardowa) 134-135, 176

L

liberum veto zob. weto
liczba udziałów 134, 136-138, 217, 220-221
lista otwarta 149-150, 186-87, 222
– zamknięta 147, 149-150, 364-365
losowanie 13-18, 21, 23, 25-31, 33-45, 76, 135,
183, 228, 242-243, 247, 328-330, 376, 386,
395
loteria ołtarzowa 43
lottokracja (klerostokracja) 44-45

M

manipulowalny system 240
marketing polityczny 368
maszyny do głosowania 93, 386
mechanizm z Joaniny 311
metody podziału dóbr niepodzielnych
– dzielnikowe 136-137, 142, 191, 218
– – Adamsa 138
– – Badera-Ofera 141
– – Jeffersona-d’Hondta 137-141, 144, 146,
188-189, 195, 197-198, 206-207, 217-
218, 222, 376, 394
– – Huntingtona-Hilla 138
– – Webstera-Sainte-Laguë’a 138, 140-141,
144, 176, 179, 191, 193, 207, 217-218,
376, 394

- zmodyfikowane Sainte-Laguë'a 141, 197, 218
- największych reszt 133-135, 137, 142, 144, 218
- z kwotą Droopa 136, 183
- Hagenbacha-Bischoffa 136, 144, 207
- prostą (Hamiltona-Hare'a) 135, 206, 217, 220, 222, 381
- miasteczka kieszonkowe 160
- zgniłe 160
- miejsca nadmiarowe 177-178
- mierniki zachwyty zbiorowego 23, 334
- mieszane systemy 119, 159, 176, 180-181, 193, 202-204, 207, 366, 375, 396
- mniejszości narodowe 101, 124, 143-145, 147, 164, 167, 181-182, 186, 188, 190, 195, 200, 205, 234, 375
- mniejszość 48, 50, 56, 84, 115, 119, 122, 157, 204-205, 227, 289, 292-293, 299
- blokująca 310

N

- nadrepzentacja 158, 165, 167-168, 194-200, 275
- najazd partyjny 90
- narzucony wybór 226-227
- nauka:
 - europejskie granty ERC 343-346
 - nagrody premiera 341-343
 - uniwersytety 35, 62, 65-68, 268, 296, 314, 348-350
- nieprawidłowości 72, 98, 126-127, 129-131, 327-328, 377-379, 381-383
- niezależność od alternatyw niezwiązanych 236-238, 245, 327

O

- ograniczone preferencyjne głosowanie 234
- okręgi wyborcze 132
- bezpieczne 156
- jednomandatowe (zob. też JOW) 119, 203
- wielomandatowe 70, 119, 139, 169, 186, 203, 205

- opcjonalne preferencyjne głosowanie 113
- ordynacja wyborcza 118-120
- ostracyzm 19-21

P

- papabili* 60-61
- papież – sposób wyboru:
 - *accessus* – przyłączenie 53-54
 - głosowanie aprobujące 54
 - *per acclamationem seu inspirationem* – (jednomyślny wybór przez aklamację) 54
 - *per compromisum* – przez ugodę 54, 56
 - *per scrutinium* – przez tajne głosowanie 54
- paradoksy 222-223, 226, 277, 306, 332, 354, 359
- Alabamy 135, 138
- Bordy 233
- Condorceta 35, 56, 231, 236
- ujemnej wagi drugiego głosu 177, 190, 205, 229
- ujemnej wagi głosu w referendum 229, 257
- wyborcy 38
- parlament rozproszony 147, 194
- zawieszony 119
- petalizm 20
- pierwiastek kwadratowy 308, 310, 313, 314-316, 393
- pierwiastkowy system 309-310, 313, 315-317
- pinakia 17
- pluralny system 121
- podwójne elekcje 50, 98, 297
- pojedynczy nieprzechodni głos 70, 180, 186-187, 203
- pojedynczy przechodni głos 45, 124, 136, 179, 182-184, 203, 205-206, 218, 220, 374, 396
- półprezydencki system 83
- prawo Benforda 383
- Duvergera 165-166, 168, 170
- Penrose'a 302-303, 308-310, 316
- Stiglera 71, 73, 165
- prawo wyborcze bierne 15, 57, 120-121
- czynne 58, 120-122, 132, 297
- prawybory 28, 39, 90, 99, 110, 149, 154, 363
- otwarte 90

- zamknięte 90
- preferencyjny (rangowy) system 74, 113-114, 172, 202, 234, 374
- prezydencki system 83
- proporcjonalny system 119-120, 124, 138-139, 147, 158-159, 168, 170, 178, 202-203, 205-207, 363, 375, 382, 395
- próg frekwencji (kworum) 19, 104, 250-251, 254-257
- większości kwalifikowanej 34-35, 45, 75, 228, 252, 258, 272-277, 280-289, 304-306, 310
- optymalny 308-309, 312, 315
- większości bezwzględnej 228
- wyborczy dla partii:
 - efektywny (średni) 146-147
 - naturalny 144, 190, 195-196
 - prawny (klauzula zaporowa) 143-148, 167, 176, 178, 181, 184, 193, 195-196, 205-207, 217, 263, 363, 365-366
 - włączenia 144
 - wykluczenia 144
- pseudowybory 126-131
- psują efekt 96
- punktowe głosowanie 23, 238, 244-246, 321, 334-335

R

- Rada Bezpieczeństwa ONZ 48-49, 228
- Rada Gubernatorów MFW 272
- Rada Ministrów EWG 270, 275-277, 305, 309
- Rada Unii Europejskiej 305-313, 315-317
- rankingi gier planszowych 350-351
- filmów 351
- miast świata 350
- reprezentacji piłkarskich 353-354, 356
- samochodów 347-348
- szachistów 354-357
- tenisistów 352-353, 357
- uniwersytetów 348-350
- win 232
- referendum 247, 254-255, 257, 296, 310, 387
- Chorwacja 256
- Czarnogóra 255

- Francja 310
- Holandia 310
- Irlandia 229, 387
- Islandia 387
- Kolumbia Brytyjska 45
- Nowa Zelandia 179, 375
- Polska 103, 254-255
- San Marino 247
- Szwajcaria 226, 255, 257, 305
- Warszawa 229, 257
- Wielka Brytania 114, 168, 171
- reguła agregacji preferencji zob. funkcja dobrobytu społecznego
- mikro-mega 142
- remis 16, 24, 36, 38-41, 75, 95, 100, 236, 242, 244, 300-301, 327, 329
- rozkład normalny (Gausa) 309, 355-356
- rozproszony parlament 147, 194
- równoległe głosowanie 179-181, 187, 203-204, 207, 365, 381

S

- scorporo* 363
- siła głosu 258, 260-262, 264, 266, 270, 276-277, 280-291, 299, 301-303, 306-308, 310, 312-313, 315
- skrajne oceny 321-323, 329-330, 334, 336-337, 358
- partie 143, 171, 204-205
- sondaże 28, 88-89, 96, 106, 109, 197, 369, 371, 377, 379
- spersonalizowany proporcjonalny system 153, 176, 178-179, 189, 205, 207, 363, 375
- spętany wybór (zob. też remis) 38
- sport:
 - boks 330
 - gimnastyka 322-324
 - lekka atletyka 333
 - łyżwiarstwo figurowe 237, 324-330
 - narciarstwo 331
 - piłka nożna 41, 253, 353
 - siatkówka 71, 332-333
 - skoki narciarskie 321

- szachy 71, 271, 354
- tenis 352
- wspinaczka 323
- zapasy 330, 332
- spółka akcyjna 260-261, 274, 280, 289-293
 - z o.o. 280-288, 291
- stany obrotowe 92, 371
- sufraż 120
- sufrażystki 23, 121-122
- suwaka mechanizm 200
- system dwupartyjny 165, 168-169, 171
 - dwustopniowy 189-190
 - Elo 355-356
 - kurialny 26, 68, 296
 - manipulowalny 240
 - pierwiastkowy 309-310, 313, 315-317
 - pluralny 121
 - półprezydencki 83
 - prezydencki 83
- systemy wyborcze:
 - binominalny 203, 206-207
 - biproporcjonalny 190-192, 214, 222
 - Bordy 72-74, 203, 233-234, 238, 240, 244-246, 326-327
 - condorcetowskie 70-71, 89, 231-233, 236, 244-246, 327
 - głos alternatywny (AV) 113-114, 153, 168, 171-172, 179, 182-183, 204, 206-207
 - - dodatkowy (SV) 114
 - - pojedynczy nieprzechodni (SNTV) 70, 180, 186-187, 203
 - - pojedynczy przechodni (STV, Hare'a-Clarka) 45, 124, 136, 179, 182-184, 203, 205-206, 218, 220, 374, 396
 - głosowanie aprobowane 24, 34, 36, 42, 55, 75, 112, 238, 245-246, 335
 - - blokowe 169, 186, 194, 203
 - - kumulacyjne 74, 203
 - - ograniczone preferencyjne (LPV) 234
 - - opcjonalne preferencyjne (OPV) 113
 - - punktowe 23, 238, 244-246, 321, 334-335
 - - równoległe (MMM, mieszany
- większościowy) 179-181, 187, 203-204, 207, 365, 381
 - mieszany 119, 159, 176, 180-181, 193, 202-204, 207, 366, 375, 396
 - preferencyjny (rangowy) 74, 113-114, 172, 202, 234, 374
 - proporcjonalny 119-120, 124, 138-139, 147, 158-159, 168, 170, 178, 202-203, 205-207, 363, 375, 382, 395
 - *scorporo* 363
 - spersonalizowany (mieszany) proporcjonalny (MMP) 153, 176, 178-179, 189, 205, 207, 363, 375
 - większościowy 16, 119-120, 124, 132, 154, 159, 164-165, 168, 178, 193, 202-204, 206-207, 365, 374-375, 395
 - większościowy w jednej turze (FPTP) 83-84, 115, 119, 139, 153, 168, 171, 179, 185, 203-204, 206-207, 231, 233, 241, 245-246
 - - z dogrywką (w dwóch turach) 83-84, 87, 89, 105, 115, 153, 170, 173, 178, 203, 231, 233, 245-246
 - - z natychmiastową dogrywką (IRV) 83, 113, 115, 153, 171-172, 203-204, 231, 233, 236, 245-246
 - wzmocnionej proporcjonalności 203, 206-207, 365
- sztuka:
 - Konkurs Chopinowski 335-338
 - słam poetycki 334
 - Triennale Grafiki 338-340

T

- teoria wyboru społecznego 35, 38, 56, 65, 69, 225, 231, 392
- tradycje kulturowe 362
- traktat z Lizbony 211-213, 215-216, 229, 311-313, 317, 387
 - z Nicei 305-308, 310-311, 313-314, 316-317
- twierdzenie Arrowa 235-236, 238, 244-245, 327
 - Balinskiego-Younga 223
 - Bayesa 351, 356
 - Duggana-Schwartz'a 242, 244

- Gibbarda-Satterthwaite'a 242
- Maya (pierwsze) 227
- Maya (drugie) 228

U

- ujemna waga głosu 177, 190, 205, 229, 257

W

- waga głosu 228, 258, 260-262, 269, 272-273, 303, 312
- wagi pierwiastkowe 302-303, 307-310, 314-315
- walne zgromadzenia akcjonariuszy 260, 272, 274, 280, 289, 291, 293
- ważona gra wyborcza 264
- weto 28, 48, 137, 193, 315
 - *liberum veto* 48-49, 75, 77, 274, 282, 287
- wiarołomny elektor 94
- wielkość okręgu 132, 140-142, 144, 146-147, 169, 186, 190-191, 195, 218, 375
- większościowy system 16, 119-120, 124, 132, 154, 159, 164-165, 168, 178, 193, 202-204, 206-207, 365, 374-375, 395
 - w jednej turze 83-84, 115, 119, 139, 153, 168, 171, 179, 185, 203-204, 206-207, 231, 233, 241, 245-246
 - z dogrywką (w dwóch turach) 83-84, 87, 89, 105, 115, 153, 170, 173, 178, 203, 231, 233, 245-246
 - z natychmiastową dogrywką 83, 113, 115, 153, 171-172, 203-204, 231, 233, 236, 245-246
- większość bezwzględna (absolutna) 18, 34, 57, 63, 68-69, 83, 98, 101, 104, 115, 158, 169-170, 204, 227-228, 238, 251-253, 255, 260-261, 273, 280-281, 286-287, 289
 - całkowita 251, 254
 - kwalifikowana 33-34, 45, 52, 54, 56, 58, 69, 75, 228, 252, 254-256, 258, 264, 266, 269-270, 272-277, 280-289, 297, 303-306, 308, 310, 315-316
 - moralna (*sanior pars*) 52
 - podwójna 255, 306-307, 310-311, 316-317
 - potrójna 305-306
- względna (zwykła) 19, 54-55, 72, 83-84, 95, 115, 153, 170, 186, 228, 251-253, 261
- zdrowa (*sanior et maior pars*) 51
- wolna elekcja 75, 297-298
- wrogie przejęcie 292-293
- wskaźnik Banzhafa (absolutny, bezwzględny) 266, 269, 272-274, 276, 284, 300, 309
 - efektywności Colemana 274, 277, 281, 287-288, 306, 309
- Herfindahla-Hirschmana 291
- Penrose'a-Banzhafa (znormalizowany, względny) 266, 270, 272-273, 276, 280-282, 286, 307-310, 312-313
- Shapleya-Shubika 274
- wstrzymywanie się od głosu 28, 250-251, 296
 - aktywne 251
- wybór
 - Bundestagu w Niemczech 176-178
 - burmistrza Londynu 114
 - członków Francuskiej Akademii Nauk 73
 - deputowanego z Martyniki 173
 - doży weneckiego 33-35
 - duchownych u amiszów 42
 - Dumy (parlamentu w Rosji) 381-383
 - dziekana wydziału 268
 - europostów 210-223
 - Izby Gmin w Wielkiej Brytanii 166-168
 - kanclerza Uniwersytetu Cambridge 66
 - kanoników kapituły warmińskiej 64
 - kapitanów regentów w San Marino 247
 - króla Polski (wolna elekcja) 50, 297-298
 - króla rzymskiego 50, 72
 - papieża 50-61
 - parlamentu Albanii 131
 - - Japonii 123
 - - Litwy 181
 - - Norfolk 74
 - patriarchy Moskwy 42, 44
 - posłów i senatorów w Polsce 193-201
 - posłów na Sejm PRL 126-130
 - prezesa PZPN 251
 - prezydenta Chile 84

- - Czech 111
- - Francji 82, 87-89, 371-373
- - Iranu 383
- - Irlandii 112-114
- - Islandii 82
- - Niemiec (Republiki Weimarskiej) 84-85
- - Polski 101-109, 370
- - Portugalii 86
- - Rosji 108, 383
- - Ugandy 382-383
- - Stanów Zjednoczonych 24, 90-100, 368-371
- przeora klasztoru 62-63, 65
- Rady Dziewięciu w Sienie 32
- rady kantonu Ticino 139
- - kantonu Zurych 190
- - miasta Krakowa 163
- - miasta Osnabrück 37
- - starszych w Sparcie 23
- rektora i Małej Rady w Raguzie 35-36
- rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego 67-68
- urzędników i sędziów w Atenach 15, 18
- urzędników i posłów na sejmikach 75-77
- urzędników w Rzymie 26, 28
- zwierzchnika kościoła koptyjskiego 43
- wybór i głosowanie
- w filmie:
 - - *Dwunastu gniewnych ludzi* 49
 - - *Idy marcowe* 90
 - - *Konklawe* 53
 - - *Rejs* 391, 396
- w literaturze:
 - - *Blanquerna* 69
 - - *Iliada* 25
 - - *Jerzy Lubomirski* 75
 - - *Pamiętniki* [Jan Chryzostom Pasek] 298
 - - *Pan Tadeusz* 76
 - - *Panna młoda (Casina)* 31
 - - *Popas w Upicie* 48
 - - *Tryptyk rzymski* 58, 60
- wyścig australijski 101, 334
- wzmocnionej proporcjonalności system 203, 206-207, 365

Z

- zasada równości obywateli 307
- równości państw 307
- równowagi między państwami 305, 317
- zawieszony parlament 119
- zgromadzenie wspólników 280-281
- Złota Bulla 72
- Zmieleni.pl 153